

Minister Finansów

Warszawa, 25 listopada 2024 roku

Sprawa: Stanowisko MF w sprawie wypłaty subwencji
Znak sprawy: PR5.3140.7.2024.2. IKZF
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan
Tomasz Bartczak
Dyrektor Finansowy partii
Prawo i Sprawiedliwość

Pan
Henryk Kowalczyk
Skarbnik partii
Prawo i Sprawiedliwość

Szanowni Panowie,

odpowiadając na pismo z 5 listopada 2024 r. w sprawie wypłaty subwencji partii politycznej Prawo i Sprawiedliwość (dalej: partia PiS), uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko.

Subwencja z budżetu państwa na działalność statutową za dany rok przysługuje partiom politycznym i koalicjom wyborczym, które spełniły wymogi określone w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. *o partiach politycznych* (Dz. U. z 2023 r., poz. 1215) (dalej: uopp). Zgodnie z art. 29 ust. 2 uopp roczna subwencja, w kwocie ustalonej na podstawie tej ustawy, jest każdego roku w okresie kadencji Sejmu wypłacana danej partii w czterech równych kwartalnych ratach.

Stosownie do art. 29 ust. 3 uopp podstawę wypłacenia subwencji stanowi złożenie przez organ partii politycznej uprawniony statutowo do jej reprezentowania, w terminie do 31 marca każdego roku, wniosku o wypłacenie subwencji na dany rok, sporządzonego na urzędowym formularzu i potwierdzonego przez Państwową Komisję Wyborczą (dalej: PKW) w przedmiocie uprawnienia do subwencji oraz jej wysokości. Przekazania subwencji na wskazany przez partię polityczną rachunek bankowy dokonuje minister właściwy do spraw finansów publicznych na podstawie art. 29 ust. 4 uopp.

Ponadto zgodnie z § 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 lutego 2003 r. *w sprawie wypłacania z budżetu państwa subwencji przysługującej partiom politycznym*

(Dz. U. z 2021 r., poz. 439), raty subwencji są wypłacane w terminie do 30 dnia miesiąca następującego po kwartale, za który jest wypłacana dana rata. Z tego powodu III ratę subwencji za 2024 r. wypłacono uprawionym partiom do 30 października 2024 r.

Niezależnie od przywołanych regulacji, bezpośredni wpływ na wysokość subwencji mogą mieć wyniki badania przez PKW dokumentów sprawozdawczych partii politycznych i komitetów wyborczych. Dotyczy to podjęcia przez PKW uchwał odrzucających:

- sprawozdanie o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych komitetu, w tym o uzyskanych kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania (dalej: sprawozdanie finansowe), o którym mowa w art. 142 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – *Kodeks wyborczy* (Dz. U. z 2023 r. poz. 2408, z późn. zm.) (dalej: *Kodeks wyborczy*). Stosownie do art. 148 § 2 i § 3 tej ustawy w razie odrzucenia przez PKW sprawozdania finansowego lub odrzucenia skargi, o której mowa w art. 145 § 1 *Kodeksu wyborczego*, przysługująca subwencja pomniejszona zostaje o kwotę stanowiącą równowartość trzykrotności wysokości środków pozyskanych lub wydatkowanych z naruszeniem przepisów tej ustawy. Pomniejszenie nie może przekraczać 75% wysokości subwencji, o której mowa w art. 28 uopp.
- informację finansową o otrzymanej subwencji oraz o poniesionych wydatkach, o której mowa w art. 34 ust. 1 uopp (dalej: informacja finansowa). Stosownie do art. 34c ust. 1 pkt 2-3 i ust. 2 uopp partia polityczna traci przez rok prawo do otrzymania subwencji, jeżeli informację finansową odrzuci PKW albo Sąd Najwyższy oddalił skargę, o której mowa w art. 34b ust. 1 tej ustawy. Utrata przez partię prawa do subwencji następuje w następnym roku kalendarzowym po roku, w którym wystąpiło powyższe zdarzenie.
- sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w poprzednim roku kalendarzowym, o którym mowa w art. 38 ust 1 uopp (dalej: sprawozdanie roczne). Stosownie do art. 38d uopp w przypadku odrzucenia przez PKW sprawozdania lub – w razie skargi na postanowienie o odrzuceniu sprawozdania – w przypadku oddalenia skargi przez Sąd Najwyższy partia polityczna traci prawo do otrzymania subwencji w następnych 3 latach, w których uprawniona jest do jej otrzymywania. Termin ten liczy się od początku kwartału następującego po kwartale, w którym nastąpiło odrzucenie sprawozdania, a w razie złożenia skargi na postanowienie o odrzuceniu sprawozdania termin ten liczy się od początku kwartału następującego po kwartale, w którym nastąpiło oddalenie skargi przez Sąd Najwyższy.

W 2024 r. poszczególne partie polityczne złożyły wnioski o wypłatę subwencji rocznej na bieżący rok, określając w nich kwotę subwencji. Kwota wnioskowana przez partię PiS wyniosła 25.933.375,05 zł.

19 kwietnia 2024 r. PKW potwierdziła Ministrowi Finansów zgodność wysokości rocznej subwencji na 2024 r. przysługującej partiom politycznym ze złożonymi przez partie wnioskami. Poinformowała również o liczbie ważnych oddanych głosów na poszczególne partie. Ponadto stwierdziła terminowe złożenie przez partie

informacji finansowych za 2023 r. oraz sprawozdań rocznych za 2023 r.

29 sierpnia 2024 r. PKW uchwałą nr 316/2024 w sprawie sprawozdania finansowego Komitetu Wyborczego Prawo i Sprawiedliwość z wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 15 października 2023 r. odrzuciła sprawozdanie finansowe Komitetu Wyborczego Prawo i Sprawiedliwość (dalej: KW PiS).

W powyższej uchwale PKW stwierdziła w szczególności przyjęcie przez KW PiS niedozwolonych korzyści majątkowych o charakterze niepieniężnym. Uznała przyjęcie tych korzyści z naruszeniem art. 132 § 5 Kodeksu wyborczego. Łączną wartość świadczeń niepieniężnych PKW określiła na kwotę 3.621.496,17 zł.

Dodatkowo, w piśmie do Ministra Finansów z 30 sierpnia 2024 r. PKW stwierdziła wystąpienie okoliczności, o której mowa w art. 148 § 2 Kodeksu wyborczego. Powyższe PKW oparła o art. 29 ust. 3 uopp, który stanowi o podstawie wypłacenia subwencji, w tym o potwierdzeniu przez PKW w przedmiocie uprawnienia do subwencji oraz jej wysokości. Skoro zatem przywołane stanowisko PKW wraz z uchwałą nr 316/2024 wiążą się wprost z wysokością subwencji przysługującej partii PiS, to obowiązkiem Ministra Finansów jest uwzględnienie przesłanek wynikających z tych dokumentów. W tym znaczeniu Minister Finansów jest związany istotą przywołanej uchwały, tj. faktem odrzucenia sprawozdania finansowego KW PiS.

Minister Finansów zgodnie ze swoją właściwością nie dokonuje merytorycznej oceny przesłanek, będących podstawą rozstrzygnięcia PKW. Pełni jedynie formalną i techniczną funkcję w procesie przekazywania środków subwencji. Odbywa się to jednak przy uwzględnieniu i w poszanowaniu uchwał podjętych przez PKW. Z tej przyczyny działania Ministra Finansów w zakresie wypłaty rat subwencji są bezpośrednio uzależnione od rozstrzygnięcia PKW.

Zignorowanie uchwały PKW nr 316/2024 z 29 sierpnia 2024 r. i wypłacenie III raty subwencji partii PiS w kwocie 6.483.343,76 zł mogłoby narażać Ministra Finansów na zarzut niegospodarnego, bądź pozbawionego podstawy dysponowania środkami publicznymi.

Dodatkowo gdyby Minister Finansów wypłacił III ratę subwencji w kwocie 6.483.343,76 zł, to w przypadku oddalenia skargi przez Sąd Najwyższy, z uwagi na brak odrębnych regulacji ustawowych, dochodzenie zwrotu nienależnie pobranej kwoty subwencji byłoby znacznie utrudnione.

W świetle przywołanego stanu faktycznego i prawnego wystąpiły zatem przesłanki do pomniejszenia subwencji rocznej partii PiS o kwotę 10.864.488,51 zł, stanowiącą równowartość trzykrotności wysokości środków pozyskanych lub wydatkowanych z naruszeniem przepisów Kodeksu wyborczego, ale nieprzekraczającą 75% wysokości subwencji rocznej.

Stosownie do art. 29 ust. 1 uopp, kwotę rocznej subwencji przysługującej partii PiS, w związku z wyborami do Sejmu RP i Senatu RP z 15 października 2023 roku, ustalono w wysokości 25.933.375,05 zł. Po pomniejszeniu subwencji zgodnie z art. 148 § 2 Kodeksu wyborczego o przywołaną kwotę 10.864.488,51 zł, roczna subwencja partii PiS wynosi 15.068.886,54 zł.

Uwzględniając powyższe, poniżej przedstawiam szczegółowe kwoty dotyczące

subwencji partii PiS za 2024 r.

Subwencja przysługująca za 2024 r. partii PiS					
Kol.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
		I rata	II rata	III rata	IV rata
Poz.	Termin płatności	30.04.2024 r.	30.07.2024 r.	30.10.2024 r.	30.01.2024 r.
1.	Wysokość należnej raty	3 767 221,64 zł	3 767 221,64 zł	3 767 221,63 zł	3 767 221,63 zł
2.	Suma narastająco	3 767 221,64 zł	7 534 443,28 zł	11 301 664,91 zł	15 068 886,54 zł
3.	Wyłacone raty	6 483 343,77 zł	6 483 343,76 zł		
4.	Środki pozostające do wypłaty	-	-	0 zł	2 102 199,01 zł
5.	Suma narastająco (poz. 3+4)	6 483 343,77 zł	12 966 687,53 zł	12 966 687,53 zł	15 068 886,54 zł

Wypłata II raty subwencji w pełnej wysokości nastąpiła 26 lipca 2024 r. Natomiast PKW podjęła uchwałę nr 316/2024 dopiero 29 sierpnia 2024 r. tj. z niedochowaniem terminu, który w świetle art. 144 ust. 1 Kodeksu wyborczego upłynął 15 lipca 2024 r. Ustalenie wysokości skorygowanych, należnych rat ujętych w powyższym zestawieniu, stanowi zatem bezpośrednią konsekwencję uchwały podjętej przez PKW z przekroczeniem ustawowego terminu. Gdyby zatem PKW podjęła uchwałę nr 316/2024 przed 15 lipca 2024 r., to pomniejszenie subwencji za 2024 r. dotyczyłoby już II raty subwencji.

Jednakże niezależnie od daty podjęcia przez PKW uchwały nr 316/2024, w związku z istotą jej rozstrzygnięcia, zaistniały przesłanki obligujące Ministra Finansów do zastosowania art. 148 § 2 Kodeksu wyborczego, tj. do pomniejszenia subwencji o kwotę stanowiącą równowartość trzykrotności wysokości środków pozyskanych lub wydatkowanych z naruszeniem określonych przepisów tej ustawy.

Ze wskazanych powodów partia PiS otrzymała wypłatę środków z tytułu I raty subwencji za 2024 rok w wysokości 6.483.343,77 zł (poz.3/kol.2) oraz II raty subwencji za 2024 rok w wysokości 6.483.343,76 zł (poz.3/kol.3). Zgodnie z przedstawionymi wyjaśnieniami partii tej przysługuje aktualnie roczna subwencja w wysokości 15.068.886,54 zł. Podział tej kwoty na cztery równe raty wynosi po ok. 3.767.221,64 zł (poz.1) na każdy kwartał, co skutkuje otrzymaniem środków w wysokości narastająco:

- 3.767.221,64 zł za okres I kwartału 2024 roku (poz.2/kol.2),
- 7.534.443,28 zł za okres I-II kwartału 2024 roku (poz.2/kol.3),
- 11.301.664,91 zł za okres I-III kwartału 2024 roku (poz.2/kol.4),
- 15.068.886,54 zł za okres I-IV kwartału 2024 roku (poz.2/kol.5).

Za I i II ratę subwencji za 2024 roku partia PiS otrzymała faktycznie łącznie środki w wysokości 12.966.687,53 zł (poz.5/kol.3), przy czym kwota należna tej partii za okres I-III kwartał wynosi łącznie 11.301.664,91 zł. Natomiast za IV kwartał partii tej zostaną wypłacone środki w kwocie 2.102.199,01 zł (poz.4/kol.5), tj. do łącznej wysokości 15.068.886,54 zł. Tym samym na chwilę obecną partia PiS otrzymała z budżetu państwa środki w wysokości wyższej, niż to wynika z jej aktualnego

uprawnienia za okres I-III kwartału 2024 r. Ze wskazanych przyczyn nie przekazano partii PiS w terminie do 30 października 2024 r. środków z tytułu subwencji z budżetu państwa na działalność statutową za 2024 r.

Odnosząc się do skargi do Sądu Najwyższego na uchwałę PKW nr 316/2024 z 29 sierpnia 2024 r. wniesioną przez pełnomocnika finansowego KW PiS 9 września 2024 r. na podstawie art. 145 § 1 Kodeksu wyborczego, w przypadku oddalenia skargi subwencja pozostanie zmniejszona o kwotę 10.864.488,51zł.

Gdyby natomiast Sąd Najwyższy uznał skargę za zasadną, to zgodnie art. 145 § 6 PKW będzie podejmowała dalsze działania.

Uwzględniając uprawnienie partii PiS do skorzystania ze środka prawnego do wniesienia skargi, do momentu wydania orzeczenia przez Sąd Najwyższy Minister Finansów pozostaje związany uchwałą PKW nr 316/2024. W sytuacji pozostawania w obrocie prawnym powyższej uchwały zastosowanie ma art. 148 § 2 Kodeksu wyborczego, tj. następuje pomniejszenie kwoty subwencji rocznej o kwotę stanowiącą równowartość trzykrotności wysokości środków pozyskanych lub wydatkowanych z naruszeniem przepisów ustawy.

Z wyrazami szacunku,
Z upoważnienia Ministra Finansów

Jurand Drop
Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Finansów
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/